

מודים דרבנן BOWING FOR

The שליה ציבור of מודים is unique in that we are required to bow together with the שליה ציבור when the שליה ציבור recites the opening words: מודים אנחנו לך and to then recite מודים שליה ציבור. Why are we required to join the שליה ציבור in bowing when the שליה ציבור recites the opening words: מודים אנחנו לך but we are not required to bow with the שליה ציבור when he bows while reciting the opening words of עשרה? We already learned that the word: הודאה has two meanings; i.e. וידוי, confession and thanksgiving. The word מודים also has two meanings; i.e. השתחויה and thanksgiving. In composing the ברכות of עבודה, הודאה and ברכת כהנים, חז"ל incorporated both definitions of the word: מודים. The wording of the ברכה clearly includes the theme of thanksgiving. Our act of bowing as we recite the word: מודים represents the theme of השתחויה.

סידור רבינו שלמה ב"ר שמשון מגרמייזא – (לה) תפלת שמונה עשרה – וברכה ראשונה מתחיל בברוך ומסיים בברוך. ושוחה בה תחילה וסוף, שדומה לאדם שנכנס לפני המלך ומשתחוה בכניסתו, כשמתחיל לדבר דבריו עוד משתחוה. ומודים תחלה וסוף, לפי שמודים הוא אחר עבודה, ועבד שעבד לרבו ונפטר ממנו משתחוה לו, ומודים הוא לשון השתחואה, וישתחוה למלך (דברי הימים ב', כד', יז) ומודינא למלכא. ואחר שמשתחוה אומר לו רבו לך לשלום, ולכך סמוך למודים ברכת שלום.

That the act of bowing follows the ברכה of עבודה is consistent with what took place during the עבודה each day in the המקדש:

משנה מסכת תמיד פרק ה' משנה ו' – הגיעו בין האולם ולמזבח נטל אחד את המגרפה וזורקה בין האולם ולמזבח, אין אדם שומע קול חברו בירושלים מקול המגרפה. ושלשה דברים היתה משמשת: כהן ששומע את קולה יודע שאחיו הכהנים נכנסים להשתחוות והוא רץ ובא; ובן לוי שהוא שומע את קולה יודע שאחיו הלויים נכנסים לדבר בשיר והוא רץ ובא; וראש המעמד היה מעמיד את הטמאים בשער המזרח.

Why did the כהנים run upon hearing the מגרפה?

ר' עובדיה מברטנורא מסכת תמיד פרק ה' משנה ו' – רץ ובא – להשתחוות עם אחיו הכהנים.

There were additional acts of השתחויה:

משנה מסכת תמיד פרק ו' משנה א' – החלו עולים במעלות האולם; מי שזכו בדישון מזבח הפנימי והמנורה היו מקדימין לפניהם. מי שזכה בדישון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הטני והשתחוה ויצא. מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא שתי נרות מזרחיים דולקין מדשן את

המזרחי ומניח את המערבי. דולק שממנו היה מדליק את המנורה בין הערבים מצאו שככה מדשנו ומדליקו ממזבח העולה נטל את הכוז ממעלה שניה והשתחוה ויצא.

משנה מסכת תמיד פרק ו', משנה ב'—מי שזכה במחתה צבר את הגחלים על גבי המזבח ורדדן בשולי המחתה והשתחוה ויצא: משנה ג'—מי שזכה בקטרת היה נוטל את הבזך מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרובו. נתפזר ממנו לתוכו נותנו לו בחפניו, ומלמדים אותו הוי זהיר שמא תתחיל לפניך שלא תכוה. התחיל מרדד ויצא לא היה המקטיר מקטיר עד שהממונה אומר לו הקטר אם היה כהן גדול, הממונה אומר אישי כהן גדול הקטר. פרשו העם והקטיר והשתחוה ויצא.

What was the purpose of these additional acts of השתחויה?

ר' עובדיה מברטנורא מסכת תמיד פרק ו' משנה א'—והשתחוה ויצא – שעתה נגמרה מצותו.

השתחויה was such an important element of the עבודה that a כהן who otherwise was not allowed to enter the קודש area unless he was performing a part of the עבודה was permitted to enter for purposes of bowing :

רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ב' הלכה ב'—והוזהרו כל הכהנים שלא יכנסו לקדש או לקדש הקדשים שלא בשעת עבודה שנאמר ואל יבוא בכל עת אל הקדש; זה קדש הקדשים מבית לפרוכת להזהיר על כל הבית. פרק ב' הלכה ד'—והנכנס לקדש חוץ לקדש הקדשים שלא לעבודה או להשתחוות בין הדיוט בין גדול לוקה, ואינו חייב מיתה שנאמר אל פני הכפורת ולא ימות, על קדש הקדשים במיתה ועל שאר הבית בלאו ולוקה.

We can conclude from the description of the daily עבודה in the בית המקדש that bowing was performed by a כהן when he completed his assignment. We can also conclude that after the מגרפה was thrown, all the כהנים who were part of the shift congregated to bow. Why did the כהנים congregate together to bow? We can answer that question by reviewing the explanation given for bowing in מודים דרבנן:

כסף משנה הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ט' הלכה ד'— ואינם שוחחין אלא כדי שלא יראו ככופרים ולזה די שישחו ראשם מעט ומי ששוחה יותר מדאי מיהזי כיוהרא.

An argument can therefore be made that the requirement to join the שליח ציבור when he bows for the ברכה of מודים was instituted to replace the practice of the כהנים joining together to bow. Because the bowing that takes place in the opening ברכה of שמונה שליח does not parallel the עבודה, that bowing does not create a need to join the שליח in bowing. We can further argue that the rule of ככופרים יראו כדי שלא may have led to the responsive recital of other parts of תפלה and in particular the recital of קדושה.

לעליית נשמת אפרים פישעל בן משה אהרן

TRANSLATION OF SOURCES

The first Bracha of Shemona Esrei begins with the word ‘Baruch’ and ends with a line that begins with the word ‘Baruch’. We bow in the beginning and at the end of the Bracha. We conduct ourselves in this matter so as to resemble a person who enters before a king and who bows upon entering. When he begins to speak, he bows again. We bow in the beginning and the end of the Bracha of Modim because the Bracha of Modim follows the Bracha of Avodah. A servant who has completed his work and takes leave bows. The word ‘Modim’ means to bow as in the verse: (Chronicles 2, 24, 17) and they bowed to the king. After he bows his master says to him go in peace. In a similar manner, we recite the Bracha of peace just after the Bracha of Modim.

When the Kohanim arrived in the area between the Porch and the altar one of them took the tympanum and hurled it between the Porch and the altar. In Jerusalem no man could hear the voice of his fellow because of the loud noise of the tympanum. The hurling of the tympanum served three purposes; a Kohain hearing the sound knew that his fellow Kohanim had entered in order to prostrate themselves and so he ran to join them. When a Levite heard the sound, he knew that his fellow Levites had entered to sing and so he ran in as well. The chief of the Ma’Amad on hearing the sound of it made the ritually unclean members of the shift stand by the East gate.

In order to bow with his fellow Kohanim.

The Kohanim that had gained the privilege to bear the ladle of incense and the firepan of glowing cinders then began to ascend the steps of the porch. The Kohain who had been assigned the privilege to clear away the ashes from the inner altar and to snuff and to trim the candlestick went first. The Kohain that had gained the privilege to clear the inner altar of ashes entered and took the basket of ashes and prostrated himself and went out of the sanctuary. The Kohain who had gained the privilege to snuff and trim the candlestick came in, and if he found the two easternmost lights still burning he snuffed and trimmed the outer easterly end one and left the one on the west of it alight for with its flame, he lit the candlestick before sunset. If he found it extinguished as well, he snuffed and trimmed it and then rekindled it from the fire upon the outer altar for burnt offerings. Then he took up the oil jar from the second step before the candlestick and prostrated himself and went out from the sanctuary.

The Kohain who had gained the privilege to bear the

firepan heaped up the glowing coals in it upon the Inner Altar whereon the incense was burned and spread them out with the rim of the firepan. He then prostrated himself and came out from the sanctuary.

ג' משנה ג' -The Kohain who had gained the privilege to bring and offer the incense took the dish from within the ladle and gave the ladle to his friend or to his relative who accompanied him. If any of the incense was spilled from the dish into the ladle his companion gave it to him in his two hands. And they used to instruct him: Be heedful that you do not begin in front of you in case you be burnt. He commenced to level it over and came away from the sanctuary. The Kohain who was assigned to offer the incense did not offer the incense until the superintendent said to him: Offer. If the High Priest was to offer the incense the superintendent would say: My Lord High Priest, Offer. When all had departed, he offered the incense, prostrated himself and came away from the Sanctuary.

ר' עובדיה מברטנורא מסכת תמיד פרק ו' משנה א' -והשתחוה ויצא At that point his assignment was completed.

ב' הלכה ב' -All the Kohanim were warned not to enter those areas of the Beit Hamikdash that were designated Holy or Holy of Holies except to perform a part of the service, as it is written: He should not enter at will into the area designated as "Holy". That is the Holy of Holies. The words: Mi'Bais La'Paroches teaches that the same rule applies to all the Holy areas.

ד' הלכה ד' -Anyone who enters an area designated as Holy except for the area designated as Holy of Holies and is not there to perform part of the service or to bow, whether he is a simple Kohain or the High Priest, is punished by being struck with lashes but is not given a death sentence as it is written: who enters before the Kapores is not sentenced to death. If he enters the Holy of Holies, he is sentenced to death. If he enters any other part he has violated a negative commandment and is struck with lashes.

ה' הלכה ה' -כסף משנה הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ט' הלכה ד' -The reason to bow when the prayer leader recites the word: Modim is to not appear as if he is denying what the prayer leader is saying. For this purpose it is enough to bow a little. Someone who bows down too much appears to be arrogant.

Translations of the משניות reproduced from the Blackman edition of the Mishna